

Մանգրամի Էֆեսոս

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԵ ՎԵ ՄԵՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ԳԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

1866 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2 ՃԻՄԱ

ՆԻՄԵՐՍ 139

Մանգրամի Էֆեսոս հասցեատու 6 եանի անկետ 300
նիւթէ վերիւն, անկէ վերջոյն, բոլոր փարաւոր տախի
իշխան օլարագ, 200 ղէ՝ օլու, ալթը ալթը 100 ղէ՝ օլու,
բազ, վե նիւթէ տախի 50 ար փարաւոր սաթըլաւագ տըր :

Իւանաթըն պէշեր սաթըլը իշին, պի-
րինճի տեֆատա 5, իքինճի տեֆատա 2,
վե իւշինճի վե սաթի տեֆատա 1
էր զուրուշ ալթնաւագ տըր :

Մեքթուպ վե սաթիք, Պէյ օլու նոտա տօղրու եօլտա
349 նիւթէ օլու իւանէտ ԼԷՎԱՆԹ շԵՐԱՆՏ Թադիւ-
նէսինտէ, Կարապէտ 8. Փանսեանէ կեօնտըրիլէք տիւր :

ԻՍԹԱՆԳՈԼ

ԵՅԱՍԱՐԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅՅԵ

Օգոստոս 31	Էն երևաւք	53-31
» »	Էն աշաղը	54-31
» »	Գարանտը	55-31
Սեպտ. 1	Էն երևաւք	55-31
» »	Էն աշաղը	55-7
» »	Գարանտը	55-30
» 2	Աւելտը	55-10

ՀԱՎԱՏՈՒՄԸ ԽՄԻՃԻՅՅԵ

Թարիլիլէրէ մեւրաճաթ օլունտուգ-
տա, հէր սերպէթէյէթին անճադ գան
իլէ սաթըն ալթնապիլիշ օլմասը աշի-
քիար կեօրիլմէքտէ տիւր. վագաա մու-
հարէպէ կիպի ճէմիլիլէթի պէշերիլլէ
իշին պիւլիւք պիւր աթէթ օլմագ, հալ
պու քի սեւտոթի հալ տախի օնտան
նէշէթ իլլէմէքտէ տիւր :

Մուհարէպէյի ախիրէտէ շու գատար
ճանլար թէլէֆ օլտու, վե շու գատար
փարաւոր սարֆ իտիլի, Բրուսիա քէս-
պի ֆիւթու հաթ իթտի, սերպէթիլլէթ
թարաֆտարը օլանլար սեվիլտիլէր, վե
շու ֆիւթու հաթը տախի մետենիլլէթին
պիւր եսերի ատտ իլլէտիլլէր :

Բրուսիա գրաւը իլէ Մ. տըր Պիգմորգ
էհալի նէգտինտէ հիւսնի թէվէճիւ-
հիւսնի զայպ իթմիշ իքէն, ֆիւթու հաթ
սեւտալարըն ալթըլարը կիպի, գըրալ
հազըթէլլէր իշին իքինճի ճըտէրիլլէ
տախի կէշտի տէյիպ, վե պաշ վեքիլ
հազըլտա իսէ հատտէն զիւտտէ սէնա-
լար օգուեուպ, վե պիլիլլէր տիպլոմաթ
իսմի վէրտիլլէր :

Պու շէրէֆի պուշլարա գազանտըրան
քիմ իտի. Սալօտապի սեօքիլլէն գան-
լար :

Բրուսիա տէվէթի պիւր գաշ քիւշիւք
հիւքիւմէթ մեմալիլլէր քէնտի մեմալի-

քինէ իլալէ իլլէտիլլէր սօնրա, մետէ-
նիլլէթ եսերի օլան նիլաւա մուվաթըգ
օլտու իշին, շու իլալէ իսուսուսուսու
միլլէթ մէճիլիլլէր եքսերիլլէթի արա-
սընը տախի ալմագ իսթէտի, վե 14 ա-
տէտ մուխալիֆ գուրաւա գարշըլը
273 ատէտ գուրա գուհուրա կէլտիլլէր
կէօրտիւ վե իֆիլիլլէր իլլէտի :

Էսկի վագըլթարտա, իսալգ ատէթա
հայլան սիւրիւսիւ մագաւրնտա թու-
թուլտուղունտան, հէր գուվլէթիլլէն
տիլլէր մեմէթէթի եաթօտ էհալիլլէր գուպ-
իտէր, վե շօգ տէֆա եալթըլ թէպալիլ-
լէթին գանաթ իթմէտիլլէր նէն հա-
գարէթ ու էգիլլէթ տախի իտէր իտի :

Շիմոլիլլէր մետենիլլէթ տէվիլլէր օլ-
հալէ պէտէվիլլէթ իսմի վէրիլլէր օ-
լուպ, վե մետենիլլէթին իլլէթիլլէր
պիւր էհալիլլէր պիւր հիւքմորա քէնտի զի-
տի իտալէսինէ ալմագ իշին իսէ, օլ էհա-
լիլլէր եքսերիլլէր իլլէրի գազանտըլմա-
լիտաա օլունմագտա վե պուշուլլէր իլլէր
սը տախի կէօրիլլէր տիւր, մեմէլա
Ֆրանսա իմրէրաթօրու հազըթէլլէր իմ-
բէրաթօր օլմագ իշին էհալիլլէր իլլէր
թօրլաւըպ, վե Սարտէնեատան Նիշ վե
Սալօա էյալէթիլլէր Ֆրանսա եհէլիլլէր
լէրիլլէր էհալիլլէր գուրա իսթէնիլլէր
քէզալլէր մեմէթէթէյն քէնտի իշին Հօ-
հէնգօլլէր բրէնսին գուրա իթասըլա
ինթիլլէր իլլէտիլլէր վե վէնտիլլէր իթալ-
եաւա թէսիլլէր օլունմագ իշին էհալիլլէր
նիլլէր իլլէր սիւալ օլունմագը մալիլլէր
տուր :

Բրուսեա տէվլէթի, մետենիլլէթ ի-
լէ մէլլուֆ օլան Բրուսեա տէվլէթի, շու
մետենիլլէթ եսերի օլան իլլէրն մու-
ղայիլլէր պուշլարա, հէր քէսին
թէաճիւլլէր մուճիպ օլմագտա տըր.
շէօլլէր քի, քէնտի մեմալիլլէր իլալէ

իթմէր իսթէտիլլէր էհալիլլէր իլլէր
եհնի ուսուլլէր թէվիլլէր սիւալ իտէ-
ճէր ետրտէ, « հագգ տիլլէր գուվլէթ
տիլլէր տիւր » աթիլլէր պէտէվիլլէր հիւք-
միւսիլլէր իլլէրաւ գօնարագ, մեքթուր
մեմէթէթէլլէր էհալիլլէր գօնուլ կի-
պի գապթ իթմէր իսթէմէքտէ տիւր :

Տօղրուսու էվրօպատա հալեա տէօն-
մէքտէ օլան բօլիլլէրալար, վե մետենիլ-
լէթ իլլէ պէտէվիլլէթին շօգ իսուսուս-
տա էլ էլլէ վիլլէրէր կէզալլէր օլուպ,
վե հաթթա պիւր գաշ տէվլէթէր, հու-
գուգու սալիհա իտտաալարա մուհա-
րէպէնէ կիլիլլէր, եհնիլլէր, եհնիլ-
լէր, վե Ֆրանսանըն տախի թէվա-
սուլթուլա իլլէր իլլէր իլլէր իլլէր
թարաֆէյն իլլէրիլլէր պու կիլլէր կիլլէր
իլլէր պիւր պիլլէր տապան տապանա զըտտ
էֆքեար միւ շահէտէ օլունմագտա տըր.
Ֆրանսա վէնէտիլլէր էհալիլլէր իլլէր սօ-
րուլմասըն միւսապ կէօրմէքտէ, վե
իթալեա տախի իլլէր իլլէր կէօթէրմէք-
տէ օլուպ, հալ պու քի Բրուսեա գը-
լլէրմ հագգը իշին պու մեմէթէթէլլէր
պէնիլլէր մեմալիլլէր իլալէ օլունմալը տըր-
լար » տէյի իտտաա իթմէքտէ, վե սալիլլէր
տէվլէթէր տախի սիւքիլլէր իլլէմէքտէ
տիլլէր :

Պիգմէ, Ալթըրիա տէվլէթի քէնտի
իտարէյի շէտիլլէր սիլլէրալը պու կիլլէր
շէքտիլլէր կիպի, պիւր կիլլէր տախի Բրուս-
եա տէվլէթի շէքէթէյնտէ հիւշ շիւքհէ
եօգ տուր. զիւրա, էհալիլլէր հիւքմու-
րըն էսիլլէր օլմալըրը իլլէրալ պիւր տէֆա
հէր քէսին մալիլլէր օլունպ, վե կիլլէր
տէն կիլլէր աալիլլէր իլլէր կիլլէր պաշ-
լալը տըր :

Պու հիւքմիւլլէր պիւր եհնի իսպաթ
օլմագ իշին, շու աթիլլէր տիլլէրալ
շաւան վուգուլթը պէտան իտէրիլլէր :

Վիեննա ղազեթ ալարընտան պիրիսին տէ օգուհնտուղունա կէօրէ, ալաֆրանկա օգուտոս 15 ինտէ, եանի Ֆրանսա իմքերաթօրու հազրէթլէրինին շէհրի ալանլէրի կիւնիւ միւշարիլէյհ հազրէթլէրի նամիզաճ օլտուղունտան, էօյլէտէն անըա քեաֆֆէյի վիւքէլալէրինի հուգուրլարնա ծէլպ իլէ, կէօյլէրինտէն հաշար տէօքէրէք շէօյլէ սէօյլէփշ տիր, «պու կիւն պէնիմ եօրթուամուր, Պէօյլէ կիւնլէր, քիշի հէր նէ գատար եիւք սէք մէվզրտէ տախի պուլունսա, քէնտուլէ, մէզարէ տօղրու պիր աորմ տահա ալմըշ օլտուղունու, վէ իլէրուտէ քէնտի տիրայէթ ու զիմէթի իզթիզաւընճա էֆալը մէրզուպէ իճրասընա պօրճլու պուլունտուղունու տէր խաթըր իթտիրիրլէր, էկէր էհալիմին իճրասընա մուգսֆֆազ օլամաորդը պազը արզուլէրի գոր իսէ, օլ պապ ոէ էլիմտէն կէլէնի հարմաես հաղորմ: Պէն իսթէմէմքի բէտէրանէ նիյէթ ու միւրաուլըրմ ալէյհինտէ շիւքհէյէ զահպ օլտունլար: Միւսիւլէր, էօյլէլինիզ, վէ ասլա շէքինմէյերէք սէօյլէլինիզ, էհալիմին էն պիւլիւք արզու վէ մագսէտի նէ* տիր: »

Վ. Ե. Բեկանըն, քեռաՖիէսի սիւքիւմի
իթի ինազ իտիպ, Ֆազում իշլէրինտէն
եալորիզ պիրիսի քէլամէ ազապ իլէ .

« Սիր, ժառանգի սերպետսթճէ սեօյ-
լէմէմիգի էմր պուեռւմադուսընըզ, ա-
ծիղանէ խապեր վերիւրմքի, փրանսա-
տու էֆքեարը ամմէ եօրվուշ տիւր: »

Միւմայիէն Վերիւ պունու սէօյէ-
տիքունն սանրս, Թաֆսիաթա տախի
Կիրիշէրէք, միւ շարիէն Նաւրէթ Լէրինն,
Է Նաւրէրի իւզէրինն Նիւքմ ի թմէքուն
Օլան գօրգու վէ արգուլարը տախի ի Ֆա-
տէ վէ պէնան իյէմի, տիր:

Իմ քերթաթօր հազրէթլէրի պունուն
Իւզէրինէ վիւքէլաւնա շու աթիտէքի
քէլամարը սէօյլէտիքուն սօնրա, նէլտ
լէրինտէն չըգմարընա միւսաւտէ իյլէ
միչ տիր :

« ՊԻԼ խուստուստու պիւյիւք պիր թէ պէտտիւլաթ վուգու պուլմալը աւր : Եագըն վագըթաա պէնիմէհալիմ, շէհրի ալիիսի քէմալի մէսէրլէթ իլէ իճլա իթսէ կէրէք աիր : »

Յիշանաս կիտի պիր մէմէքէթուն, հէր
քես իսթէտիկինի, սայիր նիչէ մահէլլէ
րէ նիսպէթլէ սէրպէսթաճէ եազմագուա վէ
սէցլէմէքուն իքէն տոսիս ակ Ֆէքաւրը ամմէ
էզմիւշ տիւր տէսի թէչէքքի իտիլմէսի,
տողրուսու պիլզճէ շահանը թէաճճիւպ
տիւր :

Պու հավատարիս դալեմէ աւր իբէն
խաթըրմ. զա պիլիմ Ընդ հանուր ժողովուն
յէ երեսպիտան էֆենտիլերին հալ ու
հէյեթթերի կէմիչ տիր:

Մէջքիւր թէչէքքիսէ չըգրչան զաթ

Հէր քիմ իօրիսէ , պիր կիւնաէ կէլիպ պի .
զիմ մէճլիսիմիզի կէօրսէ իօր , քէնտի
« էֆքեարը ամմէլէրի » իշին էօլմիւշ տիւր
տէտիկի թափտիրտէ , աճէպա պիզիմ
« էֆքեարը ամմէմիզ » իշի՛ն դանդի սը .
Ֆաթը վիրէճէք իօր . զանն իտէրիզ քի ,
շիմօիշէ գատար պուլու՛նան լուղէթ քի .
թապլարընտա միւնասիպ պիր սը .
Ֆաթ պուլամաուրըլընտան , պիր եէնի սը .
Ֆաթ իհաասընա մէճպուր օլաճագ իօր .

Ձէ՛վալ լը երեսփոխան լարը մը զտան , վէ
իլա լուհստան զիւմը սինտէն օլանլարը
մը զտան չօղլարը պիրէր արձան կիպի
տիքիլտիքտէն , վէ պագէն շէտիտ ըիւզ
կեարտան սալանան մինարէ թէթէլէրի
կիպի պաշարընը սալաաորդտան սնրա ,
Սթրաղպուրկ քիլիսէսի սաաթը առաքեալ
լարը միսիլու , հօրօզուն սէսի , եանիէլ չա
նընըն սէսի քէսիլտիկի կիպի , եափաշ եա
փաշ ալուպ եէօրիւյիւ վիրմէքտէ , վէ պա
ղըլար տախի , պիրէր աղա , էֆէնտի ,
պէյ վէ միւսիւնիւն կէօղլէրինէ պաղըպ ,
ալորդըլարը թէէսսիր էլէքթրիզասը գուվ
վէթիյէ , սէօյէյէնէլէրի իշիթմիշ իշիթ
մէմիշ , վէ անլամըշ անլամամըշ պիլա
ֆիւթուր էլ աշաղը վէ էլ եօգարը իթ
մէքտէ , վէ հինի իղթիպտէ , թէէս
սիր էֆէնտիսինտէն ալորդը մարու թա
լիմաթ մուճիպլինճէ պիրէր քեաղըտ բար
չասը իւզէրինէ գուրալարընը եաղմագտա
տորյար . . .

— Վանտեղերը նամ դապեթատա օգունտուգունա կեօրէ, էմրի թէգատա աիւմ արգուսինտէ պուլունան պիր թադըմ քիւմսնէլէր, պիր Աւթրիա ֆէտէրասիօնու թէշքիլի, վէ միլէթձէ պիր մուհապպէթի սահիհէ թէմէլի վազը, վէ Մաճարար, Քումանլար, Սրովար վէ Ամաննալարար պէյլինտէ պիր էասսըսէրպէսթիյնէթ իւզէրինտէ օլարադ պիր սուլհ մուգալէլէսի հուսուլի նէյէթիյլէ, լիսանն վէ թահրիրէն չալըջոյ հէր, քէսի գանտորմադ իւզըն պիր ճէմիյնէթ թէշէքքիլ իթմիյ տիր:

— Ղազէթ Օֆֆիսիէւ նամ զազէ
թատաւ եազըլտըղընա կէօրէ , Զրանտա
իմրէրաթօրու հազրէթլէրի քէնտի սէ
լալլարը մէսարիֆաթընը թէնզիլ իյէ
տիքտէն պաշգա , տէվալլիլի սալիրէ մէ
սարիֆաթը թէնզիլի արզուսինտէ պու
լունտուղունու , վէ իլք իպրէթի քէնտի
թարաֆընտան վիթմէքտէ օլտուղունու
տախի պիտիթմիշ տիր :

— Աւթը ըստ տէ՛վէթի, էմրի պասի-
լէթէ լիայէթէն, մեմալքընճէ պիւցիւք
խարհաթլարա թէշէպպիւս իյլէմէք, վէ-
էհալիսինն հիւսնի թէվէճճիւհ վէմու-
հապպէթինի դազանարաք քէնտի գուվ-
վէթինէ անլիին գուվէթլէրինի տախի-
լլաթէ իլէ վապթ ու հալ տէրսինի թա-
լիմ ու թէալլիւմէ պաշումագտա տըր-

Հազեթալարտա օգունտուղունա կեօ
րէ, Ալսթրիա իլէ Զրանսա պէյնինտէ,
Թիւճճարլղա վէ սայիր խոստուսլարա
տայիր մուահէտէլէր Թանզիմ ու գարա,
ընա չալըշըլմագուտ տոր :

— Նիւ-Եօրք էհալիսի Թարաֆըն,
տան Ֆէնիանլարըն Գանատաեա հիւճում
իթմէլէրի զըմնընտա Թէշվիգաթ կէօս
Թէրիլմէքտէ օլտուղունտան, Գանատա
հիւքիւմէթի ասկէր վէ տօնանմա Թէ-
տարիքիյէ հէր սաաթ իհթիեաթ իւզըէ
պուլունմագստա տրի :

— Փարա հազդէթլէրի թարաֆըն
տան պու սէնէ տախի պիր պէտաննամէ
(անսիքիք) նէշօ օլունաճալը կէշէնլէր
տէ թէվաթուր պուլմուշ իտիյսէտէ,
մուախիւէրէն ալընան խապէլլէրէ կէօրէ,
միւշարիլէյհ հազդէթլէրի բօլթիդաւըն
չիմսիքի կիտիչինէ նազարը տիգգաթ իլէ
պադարադ, մէզքիւր նիյէթինտէն Փա
րիզ կէլմիշ տիր :

Փարա հագրեթլէրի քէնտի անսիրելիք
լէրինտէ պիթթապի իթալեա զըրալընա
վէ հէմէֆքեարալընա գարշը սէոյէ-
նիպ , վէ օլ ճիհէթլէ իսէ , Բոմա իւզէ-
րինէ տահա զիեատէ առաւլէթ տաւլէթ
իթմիշ օլուպ , վէ պինաէն ալէյհ թէհի
եէրտէ էմրի պասիրէթէ գարշը հարեքէթ
իյէմիշ օյաճագ տը :

ԱԶԳԱՅԻՆ

ከ ኔ ቶ ለ ረ ለ ፀ ገ ረ ቀ

Կէչէն սէնէ Գաթըրճեան Գաթօղիք
Վարդապետ պիր քիթապ թապ իմ տի-
րէրէք, պիղծմ քիլիսէ միզտէ մերիիւլ իճ-
րա օլուպ, վէ պիր պիրինէ մաւխալիք
Ըլան նիչէ ային ու ատէթ վէ իմ իգա-
տարն պէհանընա չըդըշմըշ, վէ օլ ճի-
հէթ/է հադդը օլտուղունու կէօսթէր-
միչ իտի:

Պու խոստուս թըպզը թէնճէրէնին
գարաղընա « վար հէյտէ եիւզիւ գարա »
տէյիպ , վէ անըն տախի թէնճէրէնե
« կիթ հէյ սէնտէ իքի եիւզիւ գարա »
տիւնսինէ պէնդէր տէնիյսէ ճայից տիր :

Պիղ վազթիյլէ , վէ Տատեան միւթէ ,
վէ՜՜՜ Պողոս պէյլին ձէնագէ մինազտա ,
սը մինասեպէթիյլէ , իմթիհանը Պէ-
եաննամէ նամ բիսպէմիգտէ , Գաթօլք
քիլեւէսինտէ տախի պուլունան պազը
պիր պիլինէ զըտտ իթիգատլարըն զէք-
րինի կէչպի իտիք , պու կիւնլըրտէ իսէ
վուգու պուլան պիլի հալ , խուսուսը
մէզպուր իւզէրինէ թէքոարէն աշյէ-
մէքլեյ պիգի մէճպուր իյլէմիշ տիր :

Կէչէն կիւնլէր միլէթիմիդին զաթօ-
լիք քրտմնտան օլուպ, վէ միւթէպէր
Ֆամիլեատան օլան զաթըն պիոխի Հա-
սունեան գերապայծառ հաղըթիթլիթի թէ-
ալիւ գաթթնտան պիր տիւիթ էր իյէ ագոր

նիքեոս իյնէմէսի ճիհէթէ, հէր նէ սէ-
պէպէ մէսինիս, Լուսաւորչական տօսթ-
լարնտան օլան մի թէպէր զաթըն պի-
րիսինէ կնքահայր օլմասընը թէքլիթ ի-
տէր, վէ մէրգուժ զաթ տախի սէօզ վէր-
միշ պուլունուր, թամ պասի կիւնլէրի
հաղլաշուպ, վէ պիր Լուսաւորչականն
կնքահայր օլաճաղը Հասունեան հազրէթ-
լէրինին մէսմուրի օլտուգտա, պուլ խու-
սուսուն Գաթօլիք քիլիսէսինճէ ճայիղ օլ-
մասընը իկթար իտէր, թէէհհիւլ իտէ-
ճէք զաթ տիւշիւնմէյէ պաշար, վէ քէ-
մալի մահճուպիյէթ իյէ կնքահայր օ-
լաճաղ զաթա քէյթիյէթի հալի իթատէ
իտէր, մէրգուժ իլհարը թէէսսիւթլէ
մէղքիւր կնքահայրընտան կէրի տուր-
մագ իսթէր, հալ պուլ քի Գաթօլիք տօս-
թու մութլագա կնքահայր օլմասընը, վէ
քիլիսէճէ միւստատէ օլունապիսին իշին
կիտիպ Հասունեան հազրէթլէ ինին տու-
աքընը ալմասընը իպրամ իտէր, տօսթու
պուլունան Լուսաւորչական զաթ ճէվա
պրնտա, ալպագա պէն սօթու վէ միւ-
թէասսիպ տէյիլիմ, Գիւրապայճառ հազ-
րէթլէրի տուաքընը քէնտի իղամա, վէ
քէմալի հիւրմէթ վէ թանգիմ իլէ եկիր-
մի պէշ տէֆա ալմագլըղա հաղլըրմ, լա-
քին, մատամ քի պէյլէ պիր սէպէ պիլէ,
վէ րէսմէն օլտուղու հալտէ տուա ալ-
մագլըղմ քիլիսէմճէ պիր նէվի հազա-
րէթ տիմէք օլաճաղընտան, էյլէ պիր
թէքլիթի հիշ պիր վէճ իլէ դապուլ ի-
տէմէմ վէ իթմէմ ու տէր:

Պունուն իւղէրինէ թէգէվիւճ իտէ-
ճէք օլան զաթ պաշգա պիր չարէ տիւշիւ-
նիւր, շէյլէ քի, Լուսաւորչական օլան
զաթ իսմէն կնքահայր օլուպ, Ֆաղաթ
այլն ու առէթին իճրասընը պիլ վէքեա-
լէ պիր Գաթօլիք հապալէ իթմէսինի
թէքլիթ իլէ պէրապէր, մութլագ սու-
րէթտէ շու լթէքլիթին իտտ իթմէյիպ
իլա դապուլ իյնէմէսին շէտիտէն իպրամ
տախի իտէր, վէ ազըղէթքեար, տօսթ-
լուղլարը րէք իլէրուտէ օլտուղունտան,
օլ խուսուսա դարար վէրիլի, վէ կէշէն
րազար կիւնիւ մէղքիւր պասկտա, Հա-
սուն գիւրապայճառ հազրէթլէրի մարի-
ֆէթլիյէ իճրա օլունուր պիթէր:

Պու քէյթիյէթ հէր նէ գատար պի-
ղիմ մալիւմիյիլ իտիյստէ, չօգլուգ է-
հէմիյէթ վիւմէք իսթէմէտիկիմիյտէն
պիր գաշ կիւնտէն պէրու սիւքիւթի
իթթլիտագ իթմէքտէ իտիք, հալ պու-
քի, օլ խուսուսուն տախի էհալիյէ պէ-
նան իլէ, թարաֆէյն պէյնիտէ հիւս-
նի իթիյաճ վէ խալիսէթ աղու վէ
ղայրէթինտէ կէգէնլէրին նագարը տիղ-
գաթլարընը տալէթ իյնէմէմիլ պաղը
տօսթլար թարաֆընտան, կէրէք լիսա-
նէն վէ կէրէք թահրիթէն թայէպ օլուն-
տուղունտան, իշար իյնէմիլիլ տիր:

Շիմտիպու մատտէտէ տիղգաթէ շա-
նան պիր քէօշէ վար տրը, շէյլէ քի,
Գաթօլիք քիլիսէսինճէ վագաա Պասի
խուրհուրդլարտան պիրիսի առտ օլուն-
մագտա տրը, հալ պուլ քի կնքահայրըն
պիր խորհուրդ օլմաւուպ, իլա պիր
ճէս տիր, տիմէք տիր քի, պասի կնքա-
հայրընտան րէք չօգ պիւլիւք տիր:

Վէ քէզալիք Մկրտութիւն, վէ Չեւնադ-
րութիւն պիրէր խորհուրդ օլուպ, կրն-
քահայրընտան րէք մուգատտէս տիրէր:

Վէ շունուտա հէրքէս պիրէր քի,
Լուսաւորչական քիլիսէսի պասիլը ալթըն-
տա օլան պիր դարը դօճա կիտիպ Գա-
թօլիք քիլիսէսինէ տախի օլմագ իսթէ-
տիկինտէ, դապուլ օլունտուգտան սօնրա
Գաթօլիք քիլիսէսի րուհպանը մարիֆէ-
թիյէ թէքրարէն պասի իտիլմէքտէ տէ-
յիլ տիր, վէ քէզալիք հէրքէս պիր քի,
պիր Լուսաւորչական Գաթօլիք քիլիսէսի-
նէ լթէպալիյէթ իթտիկինտէ, թէքրա-
րէն վաֆթիլ իտիլմէքսիլին խրիսթիան
տրը տէյի գապուլ օլունմագտա տրը, վէ
քէզալիք ճիւմէ ալէմ շէհաաթ իտէր
քի, պիղտէն կիտէն պիր քահանայ վ-
եախտա պիր վարդապետ գաթօլիք քիլի-
սէսինէ միւրաճաթ իթտիկինտէ, եէնի-
տէն կարգ վէրիլմէքսիլին քահանայ վէ
վարդապետ տէյի պիր Ֆարգ դապուլ
օլունմագտա տրը, իմտի, սօրարըղ Հա-
սունեան հազրէթլէրինէ, պու սահիլիք
լէր պէյլէ օլտուղու թագալիտէ, քիլի-
սէնին գաճիլ թէնպիհինէ, Աւետարա-
նըն գաճիլ հիւրմիւնէ, աղլը պէնի ա-
տէմին գաճիլ պիւրհանընա, վէ իլմի
մանթըղըն գաճիլ գանուհունա թէվիթի-
գան, Լուսաւորչական օլանլարըն Մկր-
տութիւնու, Պասիլը, վէ կարըր քիլիսէ-
լէրինտէ գապուլ օլունապիլիտէ, կրն-
քահայրըն կէլինտիքտէ մութլագ սու-
րէթտէ տուալարընա միւհթաճ պուլուն-
մագտա տրը, էկէր պունուն պիր միւս-
քիլի ճէվաթըր վէրիլի իսէ, զիւտտէսիյէ
մէմնուն վէ միւթէշէքքիլ օլուրուգ,
եօգ էկէր ճէվաթընը ալմագ իսէք (ա-
լմաւեաճաղընըղտա շիւրհէսիլ տիր),
Գաթօլիքն վարդապետէ, հիճալըն-
տան եագորդլարընը կէրի ալմասընը, վէ
եախտա հիշ տէյիլ իսէ, լթէնճէրէ իլէ
դաբաղընը տարպը մէսէլինի տէր խա-
թըր իյնէմէսինի իկթար իտէրիլ:

Պունտան պիր գաշ սէնէ մուգատտէմ,
միլլէթիմիլին իքի գըսմընտա օլան պիր
թագըմ տէլիլիտանը վէ միւսինն զաթլար,
ղայրէթի միլլէն աթէշիլէ ալէվիլի օլա-
րագ, թարաֆէյն պէյնիտէ հիւսնի լթէ-
վէճ ճիւհ վէ խալիսէթին հուսուլի նիյէ-
թի մէմտուհէսիյէ, քէնտի տուլուլա-
րընը մէվլըն իճրայէ գօթորագ չալըշուր-
լար իսէտէ, աղուլէրինէ մուվաֆֆաղ
օլմաւեաճաղընըն աղա տիւշիւնմէտի-

լէր, եանի տիմէք իսթէրիլ քի, րուհպան
թարաֆընտան ալէտտէվամ զուհուրա
կէլմէքտէ օլան մէվանի տէֆ ու րէֆ օլ-
մատըղճա, պու իքի դաբաաշըն պիր պի-
րիսի թանըրպ պիր դան ու պիր ճան-
տան օլտուգլարընը սէմէրէսինէ նայիլ
օլմաւեաճաղընըն տէր խաթըր իտէմէ-
տիլէր:

Րուհպան սունուֆու, ահրէթին թագ-
սիմի իմթիլիտանը քէնտույէ խասա զանն
իտէրէք, վէ պիլլէրի ճէննէթէ ճէհէննէ-
մէ եկրէշտիլ րէք պիր պիրիմիլտէն ա-
եքըմը տրը, պիլ օլ խուսուտա սիւ-
քիլ իտէրէք, հիշ տէյիլ իսէ պիրլէ-
շիլ մուհապէթ ու խալիսէթ իլզըն եա-
շամագլըղա, վէ պարի շու ճիհէթլէ թէր-
պիլլէն միլլէթլէրին տուլու վէ իղպալ
ու սէտտէթի հալլէրինէ մագհար պուլ-
րուլմալըղա գանաթ իթմէք իսթմէք-
տէ իսէքտէ, շիֆայիտէքի բարապարօլ
նիյմէթի' տախի պիղտէն էսիլիէմէքտէ,
վէ պէհէր գանտաշ վէ ճանտաշ տրաքըն-
տա, Բարա եախտ Գիւրապայճառ հազ-
րէթլէրի դօնաղը իլէ, Լիմէնի բաթլիք-
խանէսի ալմասընտա պուլունան մէաֆէ
գատար պիրէր մէսաֆէ րէյաա օլմագրի-
շին, րուղ ու շէպ էղ ճան ու ալլ չա-
լըճագտա տրըլար:

Պիր Լուսաւորչական կնքահայր օլա-
մամալը իմիլ, սէպէպ, սէպէպ տէյիլ
պաշգա պիր շէյ տիր, իլա Լուսաւոր-
չական իլէ Գաթօլիք պէյնիտէ հիշ տէ-
յիլ իսէ, շու ճիհէթլէ պիր եագընըղ վէ
եախտա պիր խըքըլըղ պաշլամասընա էմ-
սալ վիւմէմէքտէն իպարէթ տիր տէնիլլէ
աղլէ մուգալիլ տէյիլ տիր:

Մէտէնիյէթ, մէտէնիյէթ, աճէպա
խալի վաղըթ տահա, պու սէֆիլ միւ-
լէթին իքի իւշ գըսմընտան ուզագտա
տուրապագ րուհպան կիւրուհլարընը
պայիսի մէսէլլէթ ու լթէքպալիլ օ-
լաճաճմընը:

Թ Ե Շ Ե Ք Ի Ի

Չօղտան պէրու պաղլար թարաֆընտան,
րուհպան կիւրուհու հարաքեաթըղ դայրի մագ-
պուլէսինի ֆաթ իթմէմիլլէ գարչըղ մանէա
վէրիլէք, նէ սէպէպ մէպիլ էլաաը սա-
յիլէնին հէր հարէքէթի գապիլէսինի դաղէ-
թաեա տէրճ իթմէյիպտէ, րուհպանլարընքի-
նի տէրճ իլլէմէմիլլին սիւալ օլունտու,
վէ շու խուսուսուն առալէթին խարիճիտէ
տիր տէյի թագալիս գըլընտըղը մէսմուլիլ
օլմագտա իքէն, պու կիւնլէրտէ իսէ մա-
հուտ Լնգարէ վուգուաթը, շու լթէշէքքիլ
տահա գիւտտէ թագվիլլէթ վէրիլ տիր:

Մէրգուլմանը պու լթէշէքքիլի, հազգը
զաթլինտէ, վէ սուրէթի գալիլէսինէ պաղը-
տըղը հալտէ հաղգաղ տէյիլ տիր, լաքիս,
տիղգաթ օլունտուղու թագալիլտէ, պիլլիմ
տախի առալէթէ մուգալիլ պիր հարէքէթտէ
պուլունմատըղընըն ալալալաճաղը պէտի-
հի տիր:

Եկէր զազէթա սերպէս թիւթի Ամերիգա-
տաքի սերպէս թիւթի տէրէնէն մասն ունէ
օլա, էֆրատը նա ալէյինտէ տախի զազէ-
թալարա նիչէ շէյլէր տէրն օլունաճաղընտա
շիւրնէ եօզ տուր. հալ պու քի, շիմտիքի
հալ պալընա ումուճուն տօղրուտան տօղ-
րու մէնֆաաթընը մուճիպ օլունու վուգու-
աթլարը տէրն իթմէք վազլիֆէ վէ գուտրէ-
թիմիդտէն պուլունտուղունտան, հէր շախ-
սըն քէնտուլէ այիտ օլան հալլէրի պէնանըն-
տան սարֆը նազար օլունմագտա տըր:

Ղազէթալարըն պալընա վազլիֆէսի ու-
մուճուն մէնֆաաթընա շալընմագ օլունուղու
թագտիրտէ, բուհպան սուճուֆու իսէ, ու-
մուճ խըտմէթինէ թայեին գըլընմը խաւէ-
մէլէր օլունուղտան պաշգա. ալէսաէվիյէ է-
հալի, աստապ ու սիւլագ վէ հաթթա թէր-
պիյէ ըէպէրիյինի վէ իպրէթնիւմալընը
տախի անլէրտէն պէլէմէքտէ օլունուղուն-
տան, պիթթապի պիզ տախի էհալիյի օազըն-
տըրմագ նիյէթի խալիսէսիյէ, անլէրին հա-
րաքեաթը նապէնալարընը ալէնէն իւան իյ-
լէմէքտէյի:

Պու սէօյլէտիկիմիդի պիր միսալ իլէ իյ-
զան իտէլիմ:

Մէսէլա տիւնիէվի պիր ասէմ էհի թագ-
վալըղա մուղայիր պիր հարէքէթէ չըզընա-
ճագ օլա, եա զաթէն պիլինմիշ օլան ֆէ-
նա մանէլլէրէ կիտիպ կէլմէյէ տէվամ իտէ-
ճէք տիր, վէ եախօտ էօթէքինին պէրի-
քինին պի կիւնաշլարընը պաշտան չըզարմա-
եա չալընաճագ տըր: Էվլէլէթի թարիգէ սիւ-
լիւք իթտիկինտէ, տօղրուտան տօղրու ումու-
ճա պիր մանգուրու օլունաճաղը տէրքեար
օլուպ, վէ իթիննի թարիգէ սիւլուք իթտիկին-
տէ տախի, անճագ պիր իթի պի կիւնաշլըն
ըրզընա գառտ իտէպիլէնէկի, վէ ալէյինտէ
հիւզիճէ պիր շիւրնէ վէրտիկի կիպի նէ չի-
չէք օլունուղա անլաշլարագ, հէր քէսին
քէնտուլ ֆալիլեաթընը սագընըպ խաւէսի-
նէ զապուլ իթմէյէնէկի, վէ էօյլէ արսըզ-
լարըն սերպէսթէնէ հէր եէրէ, վէ խուսու-
թիյէ վազըթը վագըթըզ կիրիպ չըզամա-
եաճագլարըն աշիքեար տըր:

Հալ պու քի, բահիպէր իշին հէր քէսին
էմիլիթի թամմէսի պուլունտուղունտան պաշ-
գա, խըտմէթի իգթիզաթընա տախի հէր
վազըթ վէ հէր էվէ պիւլաթէքլիթ կիրիպ չը-
զապիլաթիլէրինտէն, վէ պաշգաթընը պին
ղայրէթ իլէ իշլալ իտէպիլէնէկի ճահիլէլէ-
րի բէք ազ պիր զայրէթ իլէ իշլալ իտէ-
պիլմէք զըմընտա բէք չօգ միւնասէպէթ
վէ գօլայըղլարըն պուլունտուղունտան, պուն-
լարըն էն քիւլիւք պիր հարէքէթի նամէր-
ղիյէսին ֆաշ իլէ, հէր քէսին նագարըն տիգ-
ղաթընը տալլէթ իյլէմէքտէյի:

Պու խուսուճա հագգանիյէթ ու աստա-
լէթտէն օլունուղտան պաշգա, ազլէ տախի
բէք եագըն տըր. չիւնքի, էհալի թարա-
ֆընտա բուհպան զիւմէսի հագգընտա զու-
հուրա կէլմէքտէ օլան հիւրմէթ ու ըիպի-
թի ազիմէտէն մագսէտ, քէնտուլլէրտէն պէք-
լէտիկի իյի իպրէթ վէ ախլագը հասէնէ օլ-
ունուղա թագտիրտէ, մուղայիրին իճրա իյ-
լէտիկինտէ, թապիաթիյէ տիւնիէվիլէրտէն
զիւնտէ քէսրի նամուսա տիւլար օլունմա-
լը տըրլար. զիրա պու ալէմտէ հէր շէյ գար-
չըլըղը օլունուղունտան, չօգ քեարըն արզու-

լէնէն գարարըն չօղունու տախի կէօղիւնէ
ալըպ, վէ բէք եիւքսէնէ չըզանըն, տիւլ-
տիւկիւնտէ զիւնտէ գագաղէտէ օլունաղըն-
տա գաթան շիւրնէ ճայիզ տէյիլ տիր:

Պիր թագըն աստալարըն կիւնա բուհպան
զիւմէսի հագգընտա իզհարը մուհապպէթ
իտէրէք, պազըլարընը ֆաալ ու զէմ օ-
լունմալարընա կիւնէնիպ վէ զայրէթլէրինի
չէքմէլէլի բէք շահանը թէնէսիլֆ տիր.
զիրա, շու հալի իրթիքեապլարը, էհալինին
գարարընը իսիլմէք տիւլէք օլունաղը շէյլէ
տուրտուն, բուհպանլարըն ախլագը համիտէ
վէ հարաքեաթը մէրղուպէ սահիպի օլուն-
լարընըն տախի հագգընը իպթալ իթմէք տիր,
չիւնքի իյի իլէ ֆէնաթը պիր աեարտա թութ-
մագ, գառտ ու հայսիսէթէ պիր խիւնէնէթ
իթմէք տիր:

Լէֆթէր աստալ սօյմուշ, վէ Մանուլ խա-
նէ պասմը, հէրքէս իշիթտիկինտէ տիւլա-
րը թէնալվիլը օլարագ, թութուլուպ միւ-
ճագաթ իտիլմէլէրինի արզու իյլէտիքլէրի
թագտիրտէ, ֆիլան ֆիլան բահիպ եա բու-
քասըն պիր խլթատա պուլունտուղուն ի-
շիթտիքլէրինտէ, աշի տէրէնէտէ իզհարը թէ-
նալվիլը իթմէմէլէրի ճայի թէնաճիւպ տիր.
զիրա, պիրիսի ճէմիյէթի ումուճիյէնին
մատտի սուրէթտէ խասարընը մուճիպ օլ-
ունուղա հալտէ, տիկէրի տախի մանէվի սու-
րէթտէ խասարընը մուճիպ օլունաղտա տըր
տիւլէք օլուպ, վէ մանէվի խասարըն իսէ,
չօգ տէֆա մատտի խասարտան զիւնտէ շա-
եանը տիգգաթ վէ թէնալվիլը օլունաղը պի
իշիթպան տըր:

Պիզ բուհպան զիւմէսինին հարաքեա-
թը մէզմուճէսինի ֆաալ ու իֆշա իթմէք-
տէյիզ. լաքին, քիմէ ֆէնալըզ իթմէքտէ-
յիզ. մէկէրչի պու ճիւնէթլէ կէրէք էհալիյէ
վէ կէրէք ախլագը համիտէ իլէ մէլուֆ օ-
լան բուհպանլարա պիր խըտմէթի միւֆիտէ
իթմէքտէ տէյիլմիյիզ. էմմա, բուհպանլար
այիտ օլունուղլարը միլլէթին նամուճունտան
մատտու օլունուղլարընտան, օնլարըն զայրէ-
թինի չէքմէք ֆէրիգէտէն իմիշ, չօգ իյի,
պիզ տախի օլ պապտէ քեալիլէն հէմէֆ-
քեարըզ, լաքին ֆէնալարըն սայըսընը էք-
տիլթմէնէ շալընմագ, ֆէնալըզ տէթր իթ-
մէքտէն տահա զիյատէ էվիւսա տէյիլմիտիր.
վէ ֆէնալարըն սայըսընը էքսիլթմէնին շա-
րէսիտէ իյիլէրի մէտ, վէ ֆէնալարըն ալէմէ
րիւսվալ իթմէք տէյիլմիտիր:

—Տիւնքի 138 նիւմէրօլու Մանգու-
մէմիզտէ շարգընլարտան պիրիսի թարա-
ֆընտուն. . . իմզալը պիր մէքթուպ կէլ-
տիկինի պիլտիրտիքտէն սօնրա, իմզա եէ-
րինտէ կէօրիւնէն քէնտի սուրէթ վէ սը-
ֆաթընը տախի թէպրիք իթմիշ իտիք:

Պու սապահլաեթն քէզալիք շէհիր բօս-
թասլըյա, վէ քէզալիք այնի իմզա իլէ
թարաֆընդա պաշգա պիր մէքթուպ
տահա կէլմիշ, վէ գահգահա իլէ կիւ-
լիւպ սէվիլմէմիզի մուճիպ օլունուղա տուր.
չիւնքի, եագտըղլարընը քէմալ տէրէնէ-
տէ թէնէսիլ իթմէքտէ օլուպ, վէ էօյլէ
չարգընլարըն տախի քէօրէք կիպի գու-
տուրմագտա օլունուղլարընա պուլունտան

պիւլիւք պիր իսպաթ օլունաճաղը տէր-
քեար տըր:

Մէզքիւր եէնի մէքթուպտա 23 ատէս
քիւլիւր վէ էտէպսիլլէք պուլունմագ-
տէ օլուպ, վէ էօյլէ քիւլիւր ու հագա-
րէթլէր իսէ պիլիւր իսանըմըզա եագըն-
մաեաճաղընտան, հատտ ու հիսապա
կէլմէզ լագալար իլէ զարպ իյլէտիքտէն
սօնրա, միւքեաթաթ օլարագ եիլէ քէն-
տիսինէ թէրք իտէրիզ:

Մէզքիւր մէքթուպտա պուլունման
քիւլիւր պէր թարաֆ, լաքին տիգ-
գաթա շահտն պիր ճիւմէլէ պուլունուպ,
վէ օլ էֆքեարտա տահա նիշէ գէվգէլէր
պուլունտուղունտան, զիլլինի ճայիզ
կէօրիւրիւզ. շէյլէ քի, կիւնա պիլիւր
պէնէնմէտիկիմիզ գաթ օլիլլէրիմիզ օլուն-
աա իմիշ, «սիլիլլիզասիօն տէնիլէն շէյին
եիւզիւնիւ կէօրէնէկիմիզ եօգ իմիշ, պէ-
րէքեաթ վէրսին իմիշ քի, միլլէթիմիզ
գաթ օլիլլէր սայէսինտէ ազ չօգ սիլիլլի-
զասիօն տայիլէսինէ կիլմիշլէր իմիշ. »

Պիզ միլլէթիմիզին գաթ օլիլլէր գըսմընա
ումուճ սուրէթտէ հիշ պիր շէյ սէօյլէ-
մէտիքտէն պաշգա, ասլա մեզհէպ ֆար-
զը թանըմաեարագ, հէր քեաթիլ ու ֆա-
զըլ ու ազըլլ օլանլարը գարտաշ թանը-
մագտա, վէ վազիլլէմիլլտէն պուլունման
հիւրմէթ ու ըիպիլթի իֆայէ միւսարապ
աթ իթմէքտէ օլուպ, ֆագաթ, հէր
գանդի գըսմըն իւզըրինտէ, ումուճուն
մէնֆաաթընա մուղիլը պիր ֆիլլ ու հա-
րէքէթ կէօրմէքտէ իսէք, պիւլա միւսա-
հէնէ ֆաալ իթմէքտէյիզ. հալ պու քի
սէվիլլիզասիօնու քէնտիլէրտէն էօյլէնմիշ
օլունուղունմալա կէլինտիքտէ, կիւլէ կիւլէ
ճէրհ իլէ պէրապէր, շու Սիլիլլիզասիօն
տիմէքլէ նէ անլամագտա իսէլէր, էվլէ-
լա թարիֆ իտիպ, վէ պատէհու քէնտի-
լէրտէ պուլունման էսէրլէրինի իզհարէ
հիւմէթ իթմէլի տիրլէր:

—Մանգուճմիզին 128 ինճի, 134 իւն-
ճիւ, վէ 136 ընճը նիւսիլէրինտէն կէրի
վէրէնլէրէ եէնի նիւսիլէրտէն մուգա-
պիլ օլարագ վէրիլէնէք տիր:

ՄԱՆՁՈՒՄԷԻ ՄԱՍՈՒՍ ԹԷԼԷԿՐԱՑ

Փարիս, 13 սեպտ. սապահըն սաաթ
6 վէ 53 տագըզասընտա:

Մօնիթէօրտէ օգունտուղունա կէօրէ,
Մէքսիգատա պիր մէնլիա թէնէմիլ իտէ-
րէք, Ֆրանսատան ալընմը օլան իթիզրա-
զըն, վէ տէվլէթի միւլարիլէյահեա օլան տիւլ-
եուճու սայիլէնին թէտիյէնի նիյէթիյէ,
սէվահիլտէ պուլունման կիւմիլլէր վարի-
տաթընըն նըսֆընըն օլ ուղրա թախսիսինէ
գարար վէրմիշ տիր:

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ

ԿԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԷՎԱՆՔ ՀԵՐԱՆԸՆ ԹԱՊԻԱՆԷՍԻՆԵՏԷ
ԳԵՑ-ՅԻԼԻՍԵԱ 302Բ Ի ԵՈՒՍԵԱ, 30ԲՅԵՐԵԱ 3ԳՏՈՒԼԷ
ԳԵՐԱՅԷՐԷՐ ԳԱՐԵՐԵՐԵԱ ՆԻԻԲԷՐՈ 51Գ: